

C/2024/1040

9.2.2024

Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Promowanie polityki kulturalnej na obszarach wiejskich w ramach strategii rozwoju i spójności terytorialnej oraz Agendy 2030

(C/2024/1040)

Sprawozdawca: Csaba BORBOLY (RO/EPL), przewodniczący rady okręgu Harghita, Rumunia

ZALECENIA POLITYCZNE

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW (KR),

1. Proponuje zainicjowanie obchodów Europejskiego Roku Obszarów Wiejskich w Europie, skupiającego się na wartości kulturowej i kreatywnej obszarów wiejskich.
2. Jest zdania, że szczególne tradycje obszarów wiejskich utrzymują silne powiązanie między gruntami, krajobrazem, gospodarką i środowiskiem, głównie na odległych obszarach wiejskich lub górskich. Uważa w związku z tym, że należy również uznać i wspierać różnorodność etniczną tych obszarów, jak w przypadku mniejszości rdzennych oraz innych mniejszości językowych lub narodowych.
3. Podkreśla, że mniejszości i różne grupy etniczne mieszkające na obszarach wiejskich mają kluczowe znaczenie dla zrównoważonego rozwoju tych obszarów, podczas gdy ich kultura, tradycja, dziedzictwo i styl życia przyczyniają się nie tylko do różnorodności Europy, ale również do krajobrazu i różnorodności biologicznej oraz gospodarki, kultury i spójności społecznej Europy.
4. Jest przekonany, że działalność kulturalna i dziedzictwo kulturowe są siłą napędową spójności społecznej i jakości życia na obszarach wiejskich, gdyż oferują możliwości zrównoważonego rozwoju, tworzenia miejsc pracy i budowania synergii z innymi działaniami, zwłaszcza na obszarach borykających się ze szczególnymi wyzwaniami, takich jak regiony najbardziej oddalone i inne obszary oddalone, obszary górskie lub obszary zagrożone wyludnieniem.
5. Stwierdza, że podczas wzmocnienia odporności obszarów wiejskich oraz ogólnie rozwoju obszarów wiejskich należy skupić się na sektorze kultury i sektorze kreatywnym w kontekście przyszłego planowania i wsparcia, ponieważ sektor kultury i sektor kreatywny łączą lokalną kulturę i kreatywność na obszarach wiejskich.
6. Ubolewa, że pomimo sukcesu europejskiej inicjatywy obywatelskiej „Minority SafePack” Komisja Europejska odmówiła uwzględnienia kwestii rdzennych mniejszości narodowych w programie prac i zainicjowania prac legislacyjnych.
7. Podkreśla, że poziom i zakres działalności kulturalnej jest w dużym stopniu związany z rozumieniem i akceptacją wartości obywatelskich i rozwój tożsamości europejskiej we wszystkich regionach oraz ma na nie niekwestionowany silny wpływ. Wymaga to bardziej świadomego wsparcia dla sektora kultury i sektora kreatywnego na obszarach wiejskich.
8. Wskazuje na potrzebę gromadzenia danych dotyczących kultury w Europie, przedstawianych na poziomie NUTS 3, aby pomóc w podejmowaniu decyzji i planowaniu na szczeblu lokalnym oraz zmierzyć wielowymiarowe skutki polityki kulturalnej wspierającej obszary wiejskie, ponieważ brak tych konkretnych danych może prowadzić do kwestionowania wysiłków podejmowanych zgodnie z nową europejską polityką kulturalną na obszarach wiejskich.
9. Przypomina, że wszystkie interwencje na obszarach wiejskich, na wszystkich szczeblach sprawowania rządów, powinny opierać się na dowodach oraz że dowody te, biorąc pod uwagę specyfikę dziedziny, powinny obejmować nie tylko gromadzenie i analizę danych ilościowych, lecz również dane jakościowe i ich analizę.

10. Potwierdza, że władze lokalne i regionalne odgrywają kluczową rolę w organizowaniu, finansowaniu i wspieraniu kultury na obszarach wiejskich. W kontekście pogarszania się sytuacji gospodarczej i kryzysu na obszarach wiejskich, zwłaszcza zamieszkałych przez uboższe społeczności, władze lokalne i regionalne są ostatnią szansą dla tego rodzaju działalności. Dlatego powinny one być wspierane w swoich wysiłkach i otrzymywać wystarczające środki z funduszy unijnych i budżetów krajowych; przy czym należy unikać cięć budżetowych w tej dziedzinie.
11. Podkreśla, że kultura obszarów wiejskich odgrywa ważną rolę w utrzymywaniu krajobrazów kulturowych, różnorodności biologicznej i tradycyjnych wartości oraz zarządzaniu nimi oraz że niektóre obszary wiejskie o wysokich wartościach przyrodniczych tworzą konkretne obszary biokulturowe, na których środowisko naturalne i gospodarka lokalna współistnieją w zrównoważony sposób, co jest zakorzenione w kulturze i tradycji tych społeczności.
12. Zwraca szczególną uwagę na fakt, że wzmocniona współpraca między obszarami wiejskimi powinna wykraczać poza granice rolnictwa, gospodarki i zarządzania obszarami wiejskimi, aby wykorzystać potencjał rozwoju obszarów wiejskich opartego na kulturze, tak aby władze lokalne i regionalne na obszarach wiejskich oraz inne podmioty mogły mieć dostęp do najlepszych praktyk europejskich i jak najlepiej wykorzystać swoje możliwości.
13. Wyraża nadzieję, że dzięki rozwojowi obszarów wiejskich opartemu na wartościach kulturowych, dzięki wzmocnieniu lokalnej gospodarki za pomocą sektora kultury i sektora kreatywnego oraz budowaniu tożsamości i dumy obszarów wiejskich nowa europejska polityka kulturalna na obszarach wiejskich może przyczynić się do walki ze spadkiem demograficznym obszarów wiejskich, tak aby obszary te były atrakcyjne zarówno dla młodzieży lokalnej, jak i miejskiej jako miejsca do życia i pracy.
14. Apeluje o wspieranie i promowanie ram na rzecz europejskiej przestrzeni kulturowej na obszarach wiejskich w oparciu o doświadczenia zdobyte w ramach inicjatywy „Europejska Stolica Kultury”.
15. Wzywa państwa członkowskie, by z należytym uwzględnieniem komplementarności, pomocniczości i zasady ukierunkowania na konkretny obszar zintensyfikowały swoje działania, realizując, wspierając i koordynując działania w celu określenia strategicznego europejskiego podejścia do polityki kulturalnej na obszarach wiejskich.
16. Ponownie wyraża poparcie dla „Długoterminowej wizji dla obszarów wiejskich UE do 2040 r.”, która będzie wspierać spójność terytorialną i tworzyć nowe możliwości w zakresie przyciągania innowacyjnych sektorów kultury i branży kreatywnej, zapewnienia dostępu do działalności artystycznej i kulturalnej, propagowania odbudowy krajobrazów kulturowych, zapewnienia lepszej infrastruktury i usług w zakresie kultury oraz jak najlepszego wykorzystania atutów kulturowych i gospodarczych obszarów wiejskich.
17. Wzywa Komisję, by działając w sposób zharmonizowany z państwami członkowskimi oraz władzami lokalnymi i regionalnymi, zagwarantowała, że inicjatywa dotycząca długoterminowej wizji dla obszarów wiejskich obejmie wykonalne rozwiązania i środki wsparcia w celu sprostania wyzwaniom, przed którymi stoją sektor kultury i sektor kreatywny na obszarach wiejskich.
18. Biorąc pod uwagę ich potencjał w zakresie ograniczania wyludniania oraz w zakresie stwarzania możliwości społecznych i gospodarczych związanych z Zielonym Ładem, KR jest zdania, że vitalność społeczna i kulturalna, a także innowacje w dziedzinie usług społecznych i kulturalnych świadczonych w interesie ogólnym należą do najbardziej strategicznych obszarów, w których należy rozwijać współpracę lokalną i regionalną w ramach paktu na rzecz obszarów wiejskich.
19. Podkreśla, że strategie krajowe, regionalne i lokalne oraz strategie obszarów wiejskich obejmujące kulturę, kreatywność i sztukę znacząco przyczyniają się do poprawy jakości życia w regionach i miastach poprzez wzmacnianie poczucia wspólnoty i przynależności, różnorodności kulturowej, demokracji, uczestnictwa i dialogu międzykulturowego.
20. Zwraca uwagę na Europejskie Szlaki Kulturowe, które przebiegają zarówno w obrębie krajów, jak i ponad ich granicami i które, przy udziale społeczeństwa i wszystkich zainteresowanych stron, wnoszą znaczący wkład w rozpowszechnianie lokalnych i regionalnych kulturowych form wyrazu oraz promują mniej znane regiony i przyczyniają się do wspierania zatrudnienia, tworzenia miejsc pracy i prowadzenia działalności gospodarczej na obszarach wiejskich.
21. Potwierdza strategiczną rolę, jaką KR może odegrać w proponowaniu i opracowywaniu środków, które w coraz większym stopniu wzmacniają wsparcie dla polityki kulturalnej na obszarach wiejskich, i zwraca się do swoich przedstawicieli o podjęcie użytecznych wysiłków w celu określenia stanowiska KR-u, które potwierdza kluczowe znaczenie tej polityki dla rozwoju społeczno-gospodarczego UE.

22. Przypomina w związku z tym, że przyszłość obszarów wiejskich zależy od zatrzymywania młodych ludzi na obszarach wiejskich oraz przyciągania na nie kolejnych młodych ludzi, by rozwijali tam swój projekt życiowy. Znalezione rozwiązania dla wyzwań stojących przed obszarami wiejskimi wymaga zatem aktywnego zaangażowania młodych ludzi, zapewnienia forów i promowania rad młodzieżowych, gdzie mogą oni dzielić się swoimi pomysłami oraz wspierania inicjatyw młodzieżowych na obszarach wiejskich.

23. Podkreśla fundamentalną rolę rodzin wiejskich w zachowaniu tradycji, przekazywaniu wartości i zapewnianiu ciągłej żywotności obszarów wiejskich, uznając, że stabilność i wzrost tych obszarów w znacznym stopniu zależą od dobrobytu i zrównoważonego charakteru jednostek rodzinnych. W związku z tym podkreśla pilną potrzebę pomocy we wzmocnieniu rodzin wiejskich poprzez pluralistyczny dialog, wspieranie odpowiednich stowarzyszeń i ukierunkowaną politykę, w tym politykę przyjazną rodzinie w celu wspierania silnej i zrównoważonej ludności wiejskiej.

24. Podkreśla, że wymiana pokoleń w rolnictwie pozostaje pilną kwestią, w związku z czym istotne jest wspieranie włączenia zarówno młodzieży, jak i kobiet na obszarach wiejskich w działalność rolniczą i w nabywanie własności gospodarstw rolnych. Zgadza się zatem z Komisją, że należy zwrócić szczególną uwagę na potrzeby młodych ludzi i kobiet, aby zachęcić ich do pozostania na obszarach wiejskich.

25. Przypomina, że lasy europejskie i przemysł związany z leśnictwem odgrywają kluczową rolę w kształtowaniu i utrzymywaniu krajobrazu oraz wnoszą zasadniczy wkład w ochronę różnorodności biologicznej i świadczenie innych usług ekosystemowych. Uznaje, zgodnie ze strategią leśną 2030, centralną rolę lasów, leśników i całego łańcucha wartości związanego z leśnictwem w osiągnięciu celów Europejskiego Zielonego Ładu i polityki kulturalnej. Pożary lasów i inne negatywne zjawiska, takie jak wichury i szkodniki, stanowią poważne zagrożenie dla obszarów wiejskich. Należy im zdecydowanie przeciwdziałać poprzez promowanie odpornych krajobrazów i działalności gospodarczej w leśnictwie.

Zarządzanie

26. Podkreśla wartość i znaczenie wielopoziomowego sprawowania rządów, które ułatwia między innymi rozpowszechnianie sprawdzonych rozwiązań w dziedzinie polityki kulturalnej na obszarach wiejskich, rozwijanie demokracji uczestniczącej, wzajemne uczenie się, powstawanie nowych form partnerstwa i dialogu oraz zapewnianie skuteczności i spójności polityk sektorowych dotyczących dziedzictwa kulturowego.

27. Przypomina, że zaangażowanie podmiotów lokalnych i regionalnych w tę strukturę zarządzania będzie miało kluczowe znaczenie dla dostosowania działań do wymogów i potrzeb obszarów wiejskich, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów wyludnionych lub zagrożonych pod względem demograficznym lub środowiskowym.

28. Z zadowoleniem przyjmuje większe wsparcie dla inicjatyw zaplanowanych oddolnie, takich jak inicjatywy RLKS (rozwój lokalny kierowany przez społeczność) – określające rolę lokalnych grup działania – i inteligentne wsie, oraz zachęca do dalszego wykorzystywania wniosków wysnutych w ramach tych programów i metod.

29. Proponuje uruchomienie inicjatywy europejskiej, podobnej do inteligentnych wsi, skutkującej ukierunkowanym wsparciem dla sektora kultury i sektora kreatywnego na obszarach wiejskich oraz ożywieniem dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym zabezpieczeniu wsparcia z funduszy UE za pośrednictwem RLKS, tak aby żaden obszar wiejski nie mógł być pozbawiony wsparcia dla inicjatyw prywatnych i społecznych w tej dziedzinie.

30. Zwraca uwagę, że pomniki i obiekty dziedzictwa kulturowego nie zawsze są chronione oraz że ich konserwacja i restauracja mogą przynieść korzyści zarówno społecznościom wiejskim, jak i lokalnym gospodarkom, a jednocześnie zmniejszyć ślad węglowy, w związku z czym rozwój obszarów wiejskich i planowanie strategiczne muszą być zaprojektowane tak, aby koncentrowały się również na dziedzictwie.

31. Podkreśla, że polityka kulturalna na obszarach wiejskich powinna stać się integralną częścią polityki spójności i tworzyć synergię z istniejącymi narzędziami, takimi jak RLKS. W ramach tych prac rządu i instytucje na wszystkich szczeblach powinny w znaczący sposób włączyć lokalne grupy działania do swojego programowania.

32. Podkreśla, że przyjmowane w społecznościach lokalnych podejście oparte na uczestnictwie jest najlepszym sposobem zapewnienia, aby wysiłki na rzecz rozwoju kulturalnego i inwestycje kulturalne w pełni odpowiadały lokalnym potrzebom i priorytetom.

33. Jest przekonany, że zdolność do działania i podejmowania zmian zależy od właściwego zrozumienia wyzwań stojących przed obszarami wiejskimi oraz od poczucia współodpowiedzialności i zaufania w ich rozwiązywaniu.

34. Zdecydowanie opowiada się za nadaniem kluczowej pozycji władzom lokalnym i regionalnym – jako instytucjom znajdującym się najbliżej obywateli i obszarów lokalnych – we wdrażaniu polityki kulturalnej i opowiada się za tworzeniem zintegrowanych systemów zarządzania opartych na sieciach i systemach terytorialnych.

Sektor kultury i sektor kreatywny na obszarach wiejskich

35. Podkreśla konieczność powszechnego udostępnienia dóbr i usług kultury poprzez zmniejszenie nierówności szans między obszarami miejskimi i wiejskimi, osobami zamożnymi i ubogimi oraz młodzieżą i osobami starszymi, mniejszościami i grupami marginalizowanymi, a także osobami z niepełnosprawnościami i społecznościami imigrantów i uchodźców.

36. Wnosi, aby usługi kulturalne były zdecentralizowane, wzajemnie powiązane i tak zorganizowane, aby ludzie mogli z nich korzystać w pobliżu miejsca zamieszkania.

37. Postuluje, aby kultura była dostępna dla wszystkich grup wiekowych, zarówno w trybie stacjonarnym, jak i zdalnym, na przykład dzięki rozwojowi lokalnych ośrodków kultury zapewniających cały szereg dostępnych i inkluzywnych usług, od bibliotek po pracę socjalną i wolontariacką.

38. Uważa, że działalność kulturalna prowadzi do poprawy warunków życia zmarginalizowanych grup ludności na obszarach wiejskich oraz do poprawy perspektyw życiowych dzieci i młodzieży.

39. Sądzi, że w duchu „niepozostawiania nikogo w tyle” potrzebne są specjalne narzędzia do rozwoju „ekosystemów innowacji kulturalnych” na obszarach wiejskich, które oferowałyby możliwości przedsiębiorcom oraz mikroprzedsiębiorstwom i MŚP na obszarach wiejskich, wspierając te małe przedsiębiorstwa wiejskie w sektorze kultury i sektorze kreatywnym.

40. Zaznacza, że należy rozwijać infrastrukturę cyfrową, aby artystom i innym osobom zawodowo zajmującym się kulturą umożliwić życie i pracę na obszarach wiejskich.

Szanse i wyzwania dla władz lokalnych i regionalnych

41. Proponuje dalsze wzmocnienie odniesienia do kluczowej roli władz lokalnych i regionalnych w promowaniu i celebrowaniu życia artystycznego i kulturalnego społeczności wiejskich oraz wzywa do zwiększenia udziału władz lokalnych i regionalnych w odpowiednich programach.

42. Zachęca władze lokalne i regionalne do uznania infrastruktury kulturalnej na obszarach wiejskich za ważny czynnik spójności społecznej i zrównoważonego rozwoju oraz do zapewnienia form mobilności zgodnej z zasadami zrównoważonego rozwoju – takich jak transport publiczny, szlaki rowerowe, szlaki piesze i śródlądowe drogi wodne – które umożliwiłyby odwiedzającym korzystanie z kultury na obszarach wiejskich przy jak najmniejszym wpływie na środowisko.

43. Zaleca systematyczne konsultacje z władzami lokalnymi i regionalnymi w zakresie opracowywania i wdrażania środków mających na celu zapewnienie finansowania sektora kultury i sektora kreatywnego w całej Europie, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów wiejskich, oraz w zakresie zarządzania takimi środkami.

44. Wzywa Komisję do zapewnienia władzom lokalnym i regionalnym wsparcia finansowego i technicznego w celu zwiększenia świadomości na temat potencjalnych korzyści, jakie sektor kultury i sektor kreatywny mogą przynieść z punktu widzenia rozwoju regionalnego i lokalnego, w tym w kontekście gospodarki społecznej.

45. Wzywa do włączenia władz lokalnych i regionalnych oraz podmiotów działających w dziedzinie kultury do procesu planowania infrastruktury i planowania przestrzennego, co zapewni udział sztuki i kultury w dialogu na temat infrastruktury i organizacji terytorium.

46. Wnosi o zapewnienie wystarczającego wsparcia technicznego dla budowania zdolności samorządów na obszarach wiejskich, które mają mniejsze możliwości w zakresie programowania – zwłaszcza w odniesieniu do strategii długofalowych – oraz dostępu do funduszy UE i ich wydatkowania.

47. Podkreśla potrzebę zwiększenia świadomości i wzmocnienia pozycji władz lokalnych i regionalnych w celu ochrony, odbudowy, wykorzystywania i rewitalizacji ich środowiska, krajobrazów, materialnych i niematerialnych dóbr kulturowych oraz innych unikalnych zasobów kultury i sztuki.

48. W związku z tym sugeruje wspieranie zainteresowanych stron zachęcających do kreatywnego pielęgnowania sztuki i kultury w pustych budynkach, które mogą zostać zrewitalizowane i stać się lokalnymi miejscami i infrastrukturą spotkań publicznych oraz ulepszać jakość życia codziennego.

49. Sugeruje, że należy szeroko zachęcać do tworzenia możliwości korzystania z kultury na obszarach wiejskich, w tym poprzez promowanie wydarzeń kulturalnych oraz ochronę zabytków historycznych i miejsc kultu religijnego na obszarach wiejskich (kościół, zamków itp.).

50. Przypomina, że sektor kultury i sektor kreatywny obejmują głównie mikroprzedsiębiorstwa, małe i średnie przedsiębiorstwa oraz przedsiębiorstwa prowadzące działalność na własny rachunek, co wymaga inicjatywy i organizacji na szczeblu lokalnym. Ta cecha lokalizacyjna jest pozytywnym aspektem dla obszarów wiejskich, ponieważ pobudza lokalną gospodarkę i tkankę społeczną, a także pomaga zatrzymać talenty i odpowiadające im miejsca pracy na szczeblu lokalnym.

Podejście oparte na weryfikacji wpływu polityki na rozwój obszarów wiejskich

51. Z zadowoleniem przyjmuje ambicję Komisji, by uwzględnić perspektywę obszarów wiejskich i wzmocnić zasadę „nie szkodzić spójności” we wszystkich strategiach politycznych UE dzięki wykorzystaniu zestawu narzędzi do oceny oddziaływania terytorialnego i weryfikacji wpływu polityki na rozwój obszarów wiejskich.

52. Wzywa państwa członkowskie oraz władze lokalne i regionalne do stosowania podejścia opartego na weryfikacji wpływu polityki na rozwój obszarów wiejskich odnośnie do strategii i inwestycji w obecnym okresie programowania 2021–2027, do ich krajowych planów strategicznych, a także w ramach strategii rozwoju regionalnego i rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność.

53. Sugeruje, aby inwestycje oraz wsparcie i finansowanie publiczne były sprawdzane pod względem ich wpływu na rozwój obszarów wiejskich, tak aby przy opracowywaniu jakichkolwiek nowych znaczących środków finansowania można było przeanalizować, czy powinny one obejmować także wsparcie na rzecz stałego wkładu rodzinnych gospodarstw rolnych, pracowników sektora rolnego oraz sektora kultury i sektora kreatywnego na obszarach wiejskich, na rzecz organizacji pozarządowych reprezentujących indywidualnych twórców, a także grup folklorystycznych, lokalnych grup działania i stowarzyszeń rolników.

Finansowanie i wsparcie

54. Zwraca uwagę, że skala wyzwań wymaga silnej koncentracji zasobów finansowych i wszystkich działań na obszarach wiejskich, w tym mobilizacji lokalnych zasobów i wsparcia finansowego w formie inwestycji lokalnych, współfinansowania oraz patronatu związanego z kulturą i sztuką.

55. Sugeruje, aby w ramach wszystkich funduszy unijnych w coraz większym stopniu postrzegano kulturę jako wartość przekrojową i wspierano projekty kulturalne, w tym projekty chroniące, promujące i wzmacniające różnorodność biologiczną, krajobrazy kulturowe i obszary biokulturowe.

56. Wzywa do wyraźnego priorytetowego traktowania interwencji mających na celu wykorzystanie potencjału kultury na obszarach wiejskich.

57. Wzywa, by unijne zaproszenia do składania wniosków służyły również większemu wsparciu projektów promujących społeczną rolę kultury, eksperymentów i innowacji we współczesnych sztukach wizualnych, mających na celu rewitalizację obszarów wiejskich.

58. Sądzi, że dni otwarte w gospodarstwach, szkolne wycieczki na obszary wiejskie, wystawy, pokazy rzemiosła, targi oraz festiwale kulturalne pomagają mieszkańcom miast lepiej zrozumieć i docenić obszary wiejskie i zasługują na wsparcie ze środków publicznych, podobnie jak działania służące nawiązywaniu kontaktów między mieszkańcami obszarów wiejskich i miejskich poprzez projekty kulturalne.

59. Podkreśla, że potrzebne są konkretne, dostosowane do potrzeb badania w dziedzinie sektora kultury i sektora kreatywnego na obszarach wiejskich oraz w dziedzinie rozwoju obszarów wiejskich opartego na kulturze, w tym w kontekście programu „Horyzont Europa” i ESPON, takie jak projekt „RURITAGE Heritage for Rural Regeneration”.

Synergie przez kulturę

60. Uważa, że fundamentalne znaczenie przypada tworzeniu synergii między strategiami dotyczącymi zrównoważonej turystyki a sektorem kultury i branżami kreatywnymi na poziomie lokalnym i regionalnym w celu wspierania wzrostu gospodarczego i zatrudnienia oraz ułatwiania dostępu do kultury, przy jednoczesnym promowaniu zrównoważonego rozwoju.
61. Jest przekonany, że dziedzictwo kulturowe stanowi istotną podstawę dla rozwoju lokalnego i regionalnego całego społeczeństwa obszarów wiejskich i tworzy ważne aktywa trwałe dzięki promowaniu zrównoważonej i odpowiedzialnej turystyki kulturalnej wysokiej jakości, której rozwój opiera się na dziedzictwie materialnym i niematerialnym wspólnot lokalnych obszarów wiejskich.
62. Podkreśla wartość dziedzictwa kulturowego dla rozwoju gospodarczego obszarów wiejskich, zwłaszcza dzięki turystyce, skoro 26 % wszystkich podróżujących w UE podaje, iż kultura stanowi kluczowy czynnik przy wyborze celu podróży. Jednocześnie stanowi ona miękki czynnik wpływający na atrakcyjność lokalnych miejsc pracy.
63. Zwraca uwagę, że szerokie geograficznie rozproszenie dziedzictwa kulturowego stwarza możliwość – poprzez bardziej zróżnicowaną gamę atrakcji turystycznych – przekierowania i lepszego podziału wpływu turystyki kulturalnej, przyczyniając się do zrównoważonego rozwoju obszarów peryferyjnych lub oddalonych.
64. Jeśli chodzi o możliwości, uważa, że niewystarczająco i wyłącznie pośrednio nawiązuje się do sektorów takich jak działalność kulturalna oraz zrównoważona turystyka wiejska i rekreacja, które odgrywają jednak bardzo ważną rolę w budowaniu zróżnicowanej, silnej i zrównoważonej gospodarki wiejskiej.
65. W tym względzie zauważa, że istnieje wiele potencjalnych uzupełniających rodzajów działalności gospodarczej związanych z obszarami wiejskimi poza sektorem rolnictwa, takich jak działalność gospodarcza w leśnictwie, hodowla, turystyka rowerowa, łowiectwo, wędrówki piesze, turystyka uzdrowiskowa, turystyka religijna i duchowa, gastronomia, sztuka oparta na społeczności lokalnej, pracownie artystyczne i galerie itp. Podkreśla rolę systemów rolno-leśnych w kształtowaniu przyszłego krajobrazu europejskiego.
66. Jest przekonany, że trzeba wspierać marketing wytworów kultury wiejskiej, w tym dziedzictwo gastronomiczne, i chronić ich status związany z pochodzeniem geograficznym, dając obywatelom pewność co do jakości i identyfikowalności tych wytworów.
67. Popiera stosowanie modeli ochrony krajobrazu i zarządzania krajobrazem w celu promowania ekosystemów terytorialnych o obiegu zamkniętym w historycznych krajobrazach wiejskich – modeli takich jak tradycyjne gospodarowanie gruntami i glebami, tradycyjne metody nawadniania, a także poprzez synergie między podmiotami terytorialnymi na rzecz efektywnego wykorzystania wody, energii, odpadów i materiałów, na przykład poprzez promowanie przetwarzania odpadów w energię, promowanie nawozów organicznych oraz odzyskiwania ciepła z procesów produkcyjnych. Wiedza tradycyjna jest częścią niematerialnego dziedzictwa kulturowego i przyczynia się do zachowania różnorodności biologicznej zgodnie z Konwencją Narodów Zjednoczonych o różnorodności biologicznej.

Bruksela, 29 listopada 2023 r.

Vasco ALVES CORDEIRO

*Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Regionów*